

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl. 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamentele se fac anse și plăindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr. a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția și Administrația: Strada Măcelarilor Nr. 21.

Se prenumeră și la poște și la librării.

În Bucuresci

primesc abonamente D. C. Pascu, Str. Lipscani 35

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscrise nu se înapoiază

Un număr costă 5 cruceri v. a. sau 15 bani rom.

Colecta națională

pentru restaurarea caselor devastate ale domnului Dr. Rațiu în Turda.

Transport din Nr. 213 . . . fl. 986.86

Din Șomș:

Ioan Baciu, preot	fl. 2.—
Vasile Baciu al I. Dumitru	—50
Ioan Marian Baciu	—20
Victor Baciu	—20
Tovărășia ocazională	1.—
Luca Samoila	—20
Luca Toader al I. Grigore	—10
Parcalab Mafteiu	—10
Thimar Dănilă	—10
Dela mai mulți locuitori	1.60
Gavriil Bodnar din Bochia (Beel)	3.58
Suma	fl. 996.36

Administrația „Tribunei”.

Kossuth și Maghiarii.

Am ținut alaltăieri că Ungaria este țeara surprinderilor. Am putut însă adăuga că este și țeara imposibilităților. Căci în adevăr ceea ce se întâmplă pe fericitul ei pământ nu numai că nu se mai întâmplă nicăieri în lume, dar' nici nu ar crede nimeni că este cu puțință.

Maghiarii cu toate privilegiile accentuează că ei sunt cel mai leal dintre popoarele monarhiei. Nu odată au afirmat, chiar cei mai de frunte între ei, că spriginul, speranța și siguranța monarhiei dînșii sunt. Ba și mai mult: Ei și numai ei sunt patrioții cei adevărați, ei și numai ei sunt îndreptățiți a da celorlalte popoare lecții de patriotism și de lealitate. Am căpătat și noi Românii destule lecții de acestea, deși credința noastră cătră Tron și patrie este incontestabilă și nici o faptă nu ni-se poate imputa care ar dovedi contrarul.

Însă patriotismul și lealitatea Maghiarilor sunt ciudate în felul lor. Reasonamentul lor pare a fi următorul: Sântem buni patrioți câtă vreme țeara este lăsată în exclusivă noastră exploatare. Dar' vai de cei-ce s'ar încumeta a ne știrbi în acest drept al nostru, vai de cei-ce ar voi să ne silească a da și celorlalte popoare partea ce li-se cuvine. Atunci ne vom răsvrăți, vom conspira cu străinătatea și chiar cu inimizii patriei, ne vom folosi de schimbarea ei și nu ne vom lăsa până nu vom isbuti. Sântem buni patrioți, dar' ne mândrim că am ajuns la manifestarea ciudatului nostru patriotism prin conspirație neîntreruptă de 17 ani.

Sântem leali câtă vreme Coroana ne face pe voce. Ear' voea noastră este foarte largă. Ea cere multe și de toate. Cere ca steagul negru-galben să nu apară pe pământul țerii noastre, deși este bicolorul Monarhului; cere ca pa-giura împărătească să nu ne vină în ochi, deși este emblema monarhiei; cere ca imnul împărătesc să nu ne vatăme urechile, deși pentru toate popoarele monarhiei este cel mai înalt simbol de lealitate. Ear' dacă le vedem pe toate aceste, apoi facem zarvă, le insultăm, demonstrăm.

Lealitatea și patriotismul politicilor și a presei maghiare — căci nu voim să facem întreg poporul maghiar responsabil de ele — merg chiar și mai departe. Aceste înalte virtuți cetățenești ar pretinde ca timpurile de tristă amintire, când poporul maghiar, sedus de conducătorii sei fuduli și lacomi, a ajuns în conflict cu Coroana și cu cetățenii de alte limbi, să fie dat uitării și pacea restabilită după multe sbuciumări să fie pe deplin și cu sinceritate acceptată. Căci unde am ajunge dacă pornirile și dorințele noastre ar fi vecinic alimentate din reminiscența unei epoci, pătată de sânge frățesc, de jaf și de părtol.

Nu așa politica maghiară. Pentru ea pare a fi un postulat de înalt patriotism reamintirea neîntreruptă a acelor timpuri și cultivarea sentimentelor care le-au provocat. Spre acest sfârșit au inventat sofisma ne mai audită, profesată chiar și de cei mai distinși bărbați ai lor, că lealitatea adevărată este cu desăvârșire compatibilă cu cultul kossuth-ist! Ear' când dicem Kossuth, scie toată lumea ce am ținut. Kossuth este omul care a făcut revoluția din 1848; el este acela care a declarat Tronul de vacant și dinastia detronată; el este omul care nici astăzi nu recunoaște nici dinastia nici constituția. Cu toate aceste cultul unui asemenea personaj este compatibil cu lealitatea — maghiară.

Acceptată odată această sofismă, Maghiarii se duc după ea până la cea mai extremă consecuență. Să ne reamintim numai iubileul din zilele trecute al bătrânului revoluționar. Pe când Maiestatea Sa trecea dela manevrele din Fünfkirchen prin Budapesta, care nu demult a distins-o cu titlul de rezidență a Sa, — reprezentanța acestei „rezidențe” l-a numit pe Kossuth cetățean „de onoare”.

Eată nota caracteristică a situațiunii! Eată cutezanța patriotismului și lealității lor!

Ar mai fi cum ar mai fi, dacă Kossuth ar fi numai al trecutului, numai o reminiscență, o reliquie a ideilor revoluționare. Dar' nu este. El și astăzi reprezintă revoluția în toată puterea cuvântului, și astăzi răsvrătesce contra patriei și a dinastiei, ca și la 1848. Când după tranșăciunea dela 1867 s'a dat amnestie tuturor rebelilor, singur numai Kossuth nu a primit-o, demonstrând prin aceasta că el nu se împacă, nu recunoaște stările de lucruri din patrie. Tot așa a făcut și când n'u se cerea indemnarea. A preferat a-și pierde dreptul de cetățean, decât să scrie unei autorități din patrie că voește să rămână și în viitor cetățean unguresc.

Cu alte cuvinte el este și voește să rămână incarnațiunea revoluției, pentru care întreagă viața sa a făcut propagandă și face și în ziua de astăzi. Ear' culmea și-a ajuns-o acumă când a cutezat să pună la îndoială dreptul de succesiune al dinastiei legitime și să afirme că sunt perdue sau falsificate importante acte de stat, prin care succesiunea este regulată pentru toți vecii.

Toate aceste nu-i împedecă însă pe conducătorii Maghiarilor să divini-seze până la greață pe acest bătrân, care se vede a fi ajuns la paroxismul fanatismului! Și aceasta numesc ei „patriotism” și „lealitate”. Ei care pe noi, blândii și blâjini de Români nu ne mai slăbesc din „trădători de patrie”. Noi „trădători” și ei „patrioți leali”? În adevăr coada veacului nu mai poate fi departe!

Scârbiți de această scabroasă privilese ne asociem și noi la protestul celorlalte popoare în adevăr leale din monarhie, și condamnând atitudinea Maghiarilor, care și-au perdut și judecata și bunul simț, dacă mai pot continua și acum sărbătorirea rebelului, le aducem aminte, că în această țeară și în această monarhie mai sânt și alții care condamnă purtarea lor și la casa de nevoie vor avé și puțință de a cere îndreptare.

Deci quo usque?

Hurban și Liga.

Dela dl Grigorie T. Brătianu, președintele „Ligei culturale” din Bucuresci, primim următoarea scrisoare:

Bucuresci, 21 Sept. 1892.

Stimate Domnule Director!

În diarul D Voastre dela 17 Sept. n. a. c. reproduceți, după foile maghiare, o scrisoare

pe care cunoscutul preot slovac, dl Svetozar Hurban, ar fi adresat-o Ligei din Bucuresci.

Se nase întrebarea: există acea scrisoare? căci nimeni, dar' obsolul nimeni din comitetul Ligei n'a avut onoarea a primi vre o scrisoare din partea preotului Hurban.

Mai mult. Dacă preotul Hurban ar fi destinat scrisoarea sa publicității, el n'ar fi trimis-o foilor maghiare, ci diarului „Národnie Noviny”; sau voese oare domni din Budapesta să bânuiască poșta maghiară?

Neînd admisible aceste ipoteze, e evident că scrisoarea e un fabricat al diarelor maghiare.

O singură frașă din această scrisoare va convinge pe ori-cine de acest lucru: „Toți Slavii și toți Latinii trebuie să se unească, să stirpească tot ce nu este Slav ori Latin de pe fața pământului”.

Eată-ne dar' la vechiul cântec al Maghiarilor!

Dar' grozavă e această Ligă română. Ea încă dela început a momit pe toți Slavii, acum însă tiră ce și pe Italiani în lupta de exterminare a Maghiarilor — și mă rog, cetiți bine — și a Germanilor,

Ce comoră, pentru condeiele lor, au găsit diariștii maghiari! Când ei făceau în van apel la creerii lor obosiți, scoteau la iveală pe bietul șerpe de mare. Acesta se va pute refugia, de acum încolo, în oceanurile presei maghiare, sigur de o odihnă mult dorită, căci ea își are acum tama ei, chiar pentru vacanții: Liga română în sus, Liga română în jos, Liga română a băgat pe toți panslaviștii în buzunar, Liga română a amețit acum și pe Latinii toți — vireolacii vor înghiți de sigur pe Maghiari etc. etc.

Poți să rămâi serios față cu astfel de vedenii?

În acea scrisoare se găsește însă și o parte serioasă.

Ea e menită să facă pe conventele evanghelice să silească mâna guvernului maghiar ca să iose măsură de rigoare, pentru-că nu cumva noua tovărășie Hurban, Liga & Co. să șteargă pe Maghiari de pe fața pământului. Astfel „biuroul de corespondență” din Budapesta a și trimbat în toată lumea ultimul eveniment din Timișoara, că: conventul senioratului evanghelic din Bănat și-a exprimat indignarea asupra epistolei pe care a adresat-o preotul din Pazaua-veche cătră Liga română din Bucuresci”.

Acum se înțelege totul.

Rugându-Vă a da ospitalitate acestor rinduri în prețitul D-Voastre diar, binevoiti, domnule director, a primi încredințarea deosebitei mele stime și considerațiuni.

Gr. T. Brătianu,

Preș. Ligei cult. române.

FOIȚA „TRIBUNEI”.

Din munții Carintiei.

IV.

(Urmare și fine.)

Lumina zilei dispără și căruceanul luneca mereu la vale prin un ambit îngust cupțuit cu bărne și scânduri și așa de scund, încât aproape ne loviau cu capetele de grinzi. Unicul izvor de lumină îl formau lămpile care țineam în mâni. După câteva minute ne oprirăm și părăsirăm căruceanul, aflându-ne la un loc ceva mai larg, din care în toate părțile duceau alte ambite în dreapta, în stânga, în sus și în jos, înainte și înapoi, și între sine comunicând, un adevărat labirint. Sosind și lucrătorii, intrarăm eu 3 din ei în unul din ambite, mai înalt și mai larg decât acela pe care se transportase căruceanul. Drumul de fer se continuă. La locul unde el se termină lucrătorii își acățară lămpile de păreții de cărbune și începură munca lor neschimbată. Loviau cu un fel de securi în păretele din fund al ambitului și rupeau dă-rabele de cărbuni. Îndată-ce lungimea ambitului prin această muncă crește, ei cupțușcă păreții cu bărne și scânduri, procedura de lipsă, pentru a împedeca surparea ambitului. Unul dintre lucrători așază dă-rabele de cărbuni pe cărucean, împingându-l apoi până la locul unde noi am fost părăsit căruceanul nostru; a-l scoate apoi de acolo

la lumina zilei e oficiul și menirea locomobilului așezat la gura băii.

„Glück auf!” În alt ambit lateral îmi arătă montanistul un loc mai larg. „Aici”, — dișe el, — „acum o săptămână a fost omorit un lucrător prin surparea păreților. 24 oare am lucrat în continuu spre salvarea lui, dar' până am înlăturat masele surpate, săptămânul era deja înađușit. Și scii cui atribuiam soții lui vîna nenorocirii? Împregiurării că introduse-răm munca și în zilele de Dumineca. Pentru expirarea acestui păcat, mina, — dișe ei — „și-a cerut sacrificiul. Fărăm necesități a introduce ear' repausul de Dumineca”.

Fără efect nu rămaseră aceste cuvinte asupra-mi. Cugetându-mă la pericolul căruieram expus și eu, lingșindu-mă însumii, îmi admiram curajul și îmi mărturisiam: „Ik imponiere mit”, așa răspunse primlocotenentul prusian, când fu întrebă pentru-ce în fiecare moment se privește în oglindă. Greu sânt cercați de soarte acei muncitori, care aproape di de di adeverește acel curajul, pe care eu îl manifestai odată.

„Glück auf!” De aici ajunserăm la un loc, unde un oare-ce ofta, gemea, pufăia. Era pumă care di și noapte suge apele adunate aici sub pământ și le ridică la suprafață, unde ele își află cursul natural.

Când părăsirăm ambitele suterane, lumina zilei îmi părea mai aurie, cerul mai vînet, codrul mai verde, toate mai vesele, mai frumoase decât acolo sub pământ. „Glück auf!”

V.

Din șes ear' la munte. Cuartirul meu e modest ca al unui plugar, care țarna-vara locuiesc aici la 1400 metri înălțime, izolat de sgomotul lumii. Vieța sa puțin mișcată o duce în cercul familiei, ocupațiunea e agronomia și ținerea de vite. În giurul casei îi este moșia întreagă; el cultivă seacă, ovés, trifoiu etc.

Primitivi în ideile lor, religioși, ba bigoți, — la fiecare mîncare, raziimându-se cu cotele pe masă, ascunđend fața în pumni și căsănd adesea se roagă timp îndelungat — sânt atât de fericiti a duce o vieță patriarhală. „Factotum” în casă e bătrânul servitor, care rămăsa ca „fundus instructus”, ca moștenire dela părinții tinărului plugar de 40 de ani se află la această curte. Mic și sbărcit, expresia feței tragi-comică, — cât e lumea credeai că voese să strămute și nu poate — cu vocea bas, de jumătate creț, când îl vedeam cum seara, seđend pe vatră, lua copiii stăpînului seu în brațe, cum îi legăna și gugulia închiđend ochii, îmi făcea impresia aceluși troglodit, care furase copilul proprietarului seu dia leagăn și alergase pe coperișul casei cu el, unde imită afeții de iubire față cu tînărul civ, cum vęđuse că fac inhibitorii bătrânului era, când îl îmbrăcia cu câte o țigară.

Portul țeranului e curios; el poartă sub pălăria neagră un poteciup marede ca tifea verde, modă ce nu mă prea entusiasma. Țeranca se poartă ca pe la noi jupăneșe. Bătător la ochi era cum toți membrii familiei așteau o deosebită iubire față cu vi-

tele lor. Observam cum timp îndelungat țeranca se înțelegea cu o vacă, vorbindu-i mulțime de frase, cum în lumea civilizată numai om cu om vorbește.

Mă întrebă, iubite cetitorule, cum petrec Dumineca, ziua Domnului? Ei, diferit! La început mă coboriam în oraș, mergeam la Wolfsberg, un orașel cam cu 5000 locuitori, cu vile frumoase, mulți funcționari, multă aristocrație și mulți străini în decursul verii. Dar' ce să fac și aici? Petreceam în cercuri de cunoscuți, în familii câteva oare, o parte de carambol, o baie rece, și atăta era totul. Plăcerile multe care în orașe de lume le poți afla, aici nu există. Dacă ești din oraș te întimpină o alee frumoasă. Seculari castani sêlbatici, cari bordează promenada, sânt martori ai unei culturi asemenea seculare. Dar' — caracteristic pentru țerile din Alpi — între tușe invitate, misterioase, unde în parcuri moderne ești obișnuit a vedé statue de amozei și nimfe, sau chipuri cioplite ale unui Venus, sau părechia îndrăgostită Amor și Psyche, — aici vei vedé un „Ecce homo”, o „Mater dolorosa”, în fine un „St. Florian”. Prin această alee duce drumul la cimiter; un pământean se află în cea din urmă că-lătorie.

Mulțime de bărbați cu capetele desco-perite, și femei, toți dičend cu voce tare rugăciuni evlavioase, urmează siorul negru, precedat de capelanul cu crucea în mână.

Părăsesc acest loc și plec ear' spre munte, căutând și aflând adevărată distracție în contemplarea nesfârșitei naturi.

Manifestațiuni pentru dl Dr. Lucaciu.

Prea strălucite Frate!

Gherla, acel nume de tristă memorie, a trebuit să-ți amărăscă zilele de fericire, în loc de a-ți preamări faptele Tale adevărate romănesci și bisericesci.

Tu ai luptat și cu mari sacrificii ai adus în îndeplinire edificarea pompoasei biserici din Șieșeci, dela al cărei altar sfânt voese a Te depărta pe nedrept, Tu ai luptat pentru pretensiunile cele drepte ale poporului român, și eată răsplata: în loc să-ți răzuneze glorioasele Tale fapte, episcopul Tău Te răstignește pe Golgota.

Nu despara însă, ci luptă bărbătește și mai departe, căci cu Tine e toată suflarea adevărată romănească, care blastemă și afurisește actul cel fărădelege săvșrit în contra Ta, de cei din Gherla.

Din Câmpia-Ardealului, 1892, luna Octombrie.

Frații Tăi de suferință:

Vasile Suciu, preot român, Dr. Petru Marin, Romul S. Orbean, Emil Kormos Jandrescu, Alexandru Russu, Alexandru Macarie, învêț. elem.

Stimate Dle Dr. V. Lucaciu!

Amăriți și indignați sântem până în suflet de cea mai neomenească și greșoasă faptă de înaltă tradare de neam, pe care, la îndemnul stăpînului seu urgisit de totomul de bine, a săvșit-o vladica Szabó János din Gherla, care este un blam și năcaș pe capul nostru al Românilor și care cu mâna-i sacrilegă a lovit în bărbatul care este steaua cea conducătoare a neamului nostru romănesc, în acela care este cel mai iubit și adorat fiu al națiunii române, acela în al cărui caracter firm se resfrâng toate machinațiunile și uneltirile inimiilor nostri, în Dr. Vasile Lucaciu, cel mai demn și de Europa admirat fiu al veacului nostru și luceferul cel strălucitor al românismului. El este suspendat. Pentru-ce ca Români ne simțim moralicesc îndatorați fiind atacat prin această simțământul nostru național, și cu teată energia protestăm înaintea lui D-șeu și înaintea lumii întregi în contra acestei insulte și lovituri infame, comise de un vladică român gr-cat. la numele neamului romănesc întreg. Că de nu am face aceasta toți Românii cu mic cu mare, cu tînăr cu bătrân, atunci noi am fi cei mai perfiți și ingrati față cu părintele nostru cersesc care s'a îndurat a ne trimite pe acest mântuitor la noi ca să ne scoată poporul romănesc și să-l răscumpere cu propriul seu sânge.

Ilustre Dle, „Ti-s'a dat palme peste obraz, națiunea întreagă își sărută fața Ta vălodeată de o mână nemilostivă. Osânda cerului, blastemul Românilor și ocara națiunii sale să cadă asupra trădătorului de națiune!

În altă Duminecă nu părăsesc casa țeranului. Cetesc și studiez. După ameași se adună copiii din giurul întreg și se joacă laolaltă. Unul dintre ei are o figură clasică. Îl chem la mine ca să-i cinstesc nisece parole, nu vrea să vină.

Mai nimerit model decât acesta nu ar afla cunoscutul Knaus, care cu predilecție desemează copiii. Simon — acesta e numele amicului meu — întrece în originalitate modelul renitent” (das viederspânstige Modell) eternizat prin Knaus. Eu din parte-mi nu sciam ce epitet să-i pun: burta-pașă, flaimuc, părțoiu, Dreikaiserloch, Hosentrompeter — toate numele li-se potrivește.

Altă Duminecă. Drumul mă duce spre locul de cură „Preblau”. A, îl cunoașceți? Da, da, Madam, seamănă cu Bistra de lângă Sibiu; aveți dreptate; dar' numai ce privește sceneria nu și confortul. Despre acest loc vă puteți face o închipuire, dacă vă spun, că o litră de bere costă 50 cr. v. a. Oaspeții blasfași cu toate acestea nu-și petrec. După cât putui eu vedé mai bine petreceam noi oarecând la Bistra cu toate primitivitățile ei.

Soopul scrierii mele a fost a inventa un mijloc în contra insomniei. Dacă nu aș dormit încă, rog a mai ceti de 3 ori „Mersul trenurilor” din dosul „Tribunei”, și apoi:

„Fie-ți ângerii aproape,
„Somnul dulce, somnul dulce!”

O. Boiu.

Iubire, glorie și admirare Tle, Dr. Lucaciu. Primesc încrederea Românilor de sub Moșag, care totdeauna sînt cu Tine.

Bosna, 25 Septembrie 1892.

Teodor Simoc, preot. gr.-or.

Declarațiune.

Subscriși locuitori din comuna Buzăș în fața situațiunii ce ni-s'a creat prin actul de suspendare, cu care episcopul Gherlei a lovit pe cel mai eminent și binemeritat preot român, pe Dr. V. Lucaciu, ne simțim datorii în fața lumii a declara:

1. Direcțiunea urmată de marele nostru erou Dr. Vasile Lucaciu, precum și politica profesată de el este a noastră și singură mântuitoare pentru poporul român.

2. Calea contrară — politicii profesate de el — este în dauna intereselor noastre bisericesti și naționale.

3. Deci cu stimă, cu iubire și frăție salutăm pe reprezentanții dela Șişeci, concluse aduse acolo le primim de ale noastre, protestăm sus și tare în contra actului de suspendare, și înosebi reprezentațiunea făcută la Sfântul Scaun apostolic din Roma, în cauza aceasta o declaram făcută în numele nostru.

Buzăș, 3 Octomvrie 1892.

În numele slor 115 Români subscriși pe originalul, care s'a trimis spre întrebuintare dlui Dr. V. Lucaciu.

Exposeul ministrului Kálnoky.

Din discursul contelui Kálnoky, rostit în comisiunea bugetară austriacă, dăm în următoarele un extras mai lung și anume din acea parte care se referă la politica externă:

Ce privește conducerea politicii externe, a dle contelui Kálnoky, aceasta se nisuesc exclusiv a promova siguranța și prosperarea monarhiei, și de asta se ține în prima linie asigurarea și conservarea păcii. Prin urmărirea consecventă a acestei politici am isbit, cum s'a dîs, cu tot pesimismul împămențit, a validității în toate părțile monarhiei un sentiment îndreptățit al liniștii. Ceea-ce domnul delegat (delegatul Eim) ar pute însă să facă prin astfel de discursuri, ca și cel de astăzi, ar pute fi numai fatal. Ministrul ce-i drept nu voace să se îndoiască de intențiunile bune ale dlui delegat, dar' care altul decât neliniște, neîncredere și discordie ar pute fi rezultatul, dacă se tractează în acest spirit chestiunile cele mai delicate și mai importante. De aceea ministrul n'are încărto, ci trebuie să declare pășirea dlui delegat Eim de o pășire păgubitoare a intereselor monarhiei.

La întrebările puse de dl delegat ministrul voace să răspundă numai în general, deoarece ce însuși dl delegat nu poate de sigur crede că ministrul va pute da o deslușire în detaliată asupra tuturor dorințelor, nu tocmai nepretensive, cuprinse în acela. Ce privește mai întău tractatul cu Germania, apoi acela e o alianță defensivă s'at de pe față și onestă încât s'ar pute publica fără s'înșinare în totalitatea sa. Acela nu cuprinde nici un fel de clausule secrete și, după caracterul seu, nici nu are lipă de acela. Privitor la tractatul încheiat cu Italia ministrul vrea numai să constate, că acela în toate părțile sale și în esență are deasemenea un caracter peste tot defensiv ca și cel germano-austro-ungar. Faptul că acela nu s'a publicat dovedește tocmai că s'a hotărît ținerea lui în secret și de aceea ar fi exclusă publicarea unilaterală a celuiia, și anume de către una dintre părți. Publicarea celuiia nici nu s'a luat din nici o parte în vedere. Trecând la raporturile Austro-Ungariei cu Rusia, cuprinse în întrebarea dlui delegat, ministrul respinge în trecut insinuațiunea ca și-când negocierile convenționale ce s'au început între Berlin și Petersburg ar avă o influență asupra acestor raporturi, și constată că raporturile atât de importante între curțile celor două imperii nu au încetat niciodată a fi excelente, că relațiunile între ambele guverne ar fi normale și nu au suferit în timpul mai nou nici un fel de schimbare.

La întrebarea din urmă a delegatului Eim, privitor la convenția comercială cu Serbia, observă ministrul că această convenție, după-cum se știe, a fost scrisă de curând de către însărcinați și acum așteaptă numai aprobarea și ratificarea parlamentară. În Serbia s'a ivit fără îndoială în timpul mai nou o schimbare de guvern, convenția în chestiune însă, după părerea ministrului, ar fi tot-mai pentru Serbia în prima linie indispensabilă, și nu se poate presupune că în urma schimbării raporturilor convenția nu s'ar pute accepta. E doar' cunoscut, că din exportul total al Serbiei circa 70 până 80 procente se

vin pe monarhia austro-ungară și de aceea cercurile politice în Serbia e imposibil să nu recunoască că de păgubitor ar fi pentru Serbia a aduce în pericol acest export prin ne-acceptarea convențiunii. Până acum guvernul sârbesc nu s'a adresat guvernului austriac pentru prolongarea termenului ratificării. Cerându-se însă totuși din partea Serbiei o prolongare, apoi noi ne-am îngrijit ca aceasta să nu ne aducă o deosebită greutate, deoarece, după-cum se știe, atât în Austria cât și în Ungaria guvernele au exportat din partea parlamentului autorizația pentru o prolongare eventuală a convenției existente, dacă nu mă înșel, până în Iunie 1893.

Ministrul reflectează apoi în câteva observări la situațiunea generală. În această privință se află deoparte în plăcuta poziție, că nu trebuie să vorbească de chestiuni importante ce s'ar fi ivit în intervalul din urmă, de altă parte în neplăcuta poziție, că nu poate arăta multe lucruri interesante.

În situațiunea generală a Europei nu s'a ivit dela ultima întrunire a delegațiunilor înocoace nici o schimbare însemnată și nici în situațiunea generală politică. În sistemul de state europene încă tot se mai arată aceleași curente contrastante. Dar' în opinione publică s'a ivit totuși o mare liniște. Pregătirile de războiu încă nu s'au sistat, ba se continuă în toate statele consecvent, după-cum se întimplă aceasta în Ost și Vest și de aceea și în Europa-centrală. Dar' lumea începe a se obișnui cu acest rău așa dîcînd cronic, cu atât mai mult, cu cât tocmai în anii din urmă s'a văd că guvernele n'au fost împedecate prin aceasta a se apuca de acțiuni mari economice, care prin îndeplinirea lor roditoare permit conservarea păcii. Fără îndoială că încheierea convențiilor comerciale, care au pus sistemul politicii vamale al statelor din Europa-centrală pe o basă sigură, a influențat favorabil asupra opiniunii publice. Deși în timpul din urmă s'au ivit în mai multe state schimbări de cabinet și de persoane, totuși e mai mult ca probabil că acestea nu vor aduce cu sine o schimbare esențială nici în situațiunea generală nici în politica externă a puterilor respective.

Gruparea puterilor e basată pe motive și interese politice mai grave, așa că aceea nu va fi conturbată sau alterată prin schimbările indicate. Am văd că ultima schimbare de ministere în România nu a schimbat întru nimic direcțiunea sa politică și raporturile amicale cu monarhia noastră. Răsturnarea întimplată în Serbia a fost inevitabilă. În interesul acestui stat vecin, pentru care ar fi foarte de dorit o stabilitate în dezvoltarea raporturilor sale interne, nu putem decât dori să treacă odată peste această nouă criză. Aceasta însă e o chestiune curat internă, și noi ministri sârbesci ar trebui să fie foarte nesinceri, dacă cu toată declarațiunea lor hotărîtă ar nutri alte raporturi decât amicale față cu noi.

Și în Italia au ajuns bărbați noi în fruntea guvernului, fără ca să se fi ivit vre-o schimbare oare-care în raporturile amicale și cordiale cu Austro-Ungaria. În fine s'a s'arșit o schimbare importantă de guvern și partid în Anglia, dar' și acolo politica externă e pusă pe baza intereselor imperiului și în liniamentele și scopurile sale cele mari nu poate să ațirne singur numai de persoanele guvernului. Ministrul arată cum în ultimii ani cu toată schimbarea de ministri s'a observat o continuitate binefăcătoare în politica externă a Angliei și, după aprobarea ce a întimplat direcțiunea observată de lordul Salisbury la întregă opinia publică a Angliei, se poate presupune, că în curând nici nu va suferi nici o schimbare esențială.

Ce privește situațiunea în Orient, se poate constata cu mulțumire că aceea în timpul mai nou a rămas stabilă. În singurătcele state mici de acolo s'a observat un progres continuu spre consolidare. Ceea ce dorim în Orient nu e peste tot o poziție privilegiată din partea noastră în vre-o direcțiune oare-care, ci numai dorința și năzuința, ca fiecare din populațiunile de acolo să se desvolte și să întărească independent, în spiritul și sub scutul tractatelor, și să se avînteze și economic. Aceasta se observă în grad mare în România. În Bulgaria progresează foarte repede și pe o basă sănătoasă dezvoltarea, și Serbiei îi putem în interesul ei propriu numai dori de a ajunge la aceleași succese ca ambii sei vecini.

La sfîrșit ministrul resumează opiniunea sa în privința situației generale în frasa că raporturile noastre cu toate puterile sînt mulțumitoare, constelațiunea în Europa continuă în general a fi pașnică, și deocamdată nu dă prilegiu la o îngrijire, după-ce toate statele, deși nu încetează cu pregătirile militare, se futălnesc în asigurarea că voace hotărît pacea și nu se gîndesc la nici o agresiune. Ministrul crede a fi caracterizat

deajuns prin aceste situațiunea generală, va da însă bușuros răspuns și la alte întrebări speciale ale delegaților încât 'i-se vor mai face.

Corespondență din Viena.

Viena, 4 Oct. 1892.

(Raporturile din Ungaria și populațiunea vieneză. Alegerea de deputat la consiliul imperial în primul cerc al Vienei). Venirea deputațiunii române la Viena a atras mai mult ca de obicei atenția populațiunii din Cisleithania asupra raporturilor din Ungaria. Oamenii care se interesează de chestiuni politice și au rămas neinfluențați de presa coruptă, avînd astfel o judecată proprie, urmăresc cu încordare și simpatie caldă evenimentele de peste Leitha. Durere, între scirile care vin din Ungaria la noi, numai foarte rar este câte una îmbucurătoare, și dezvoltarea ce a luat chestiunea naționalităților dela trimiterea deputațiunii române, permite speranța, că timpul care va aduce libertatea popoarelor asupra, nu mai este departe, dar' totodată tot mai mult se impune convingerea că îmbunătățirea stărilor de lucruri se poate face numai contra voinței Maghiarilor. Dacă noi în Austria am fi fost cândva la îndoială, care este programul politic al Maghiarilor atît relativ la raporturile interne, cât și la relațiunile cu Austria, apoi ar fi trebuit să ne lămurim după evenimentele scandaluoase, al căror teatru a fost Ungaria cu prilegiul sârbării lui Kossuth. Ruperea Ungariei de către statul-frate, declarația independenței, pentru a pute apoi urmări și mai nerușinat ca până acum tendențele de maghiarizare, aceste sînt ideilele Maghiarilor de care a promis să se apropie cât se poate de mult contele Apponyi, care speculează la postul de ministru-president. Că în fața acestor evenimente, care toate însemnează, strict judecînd, ruperea contractului încheiat între jumătățile monarhiei prin sistemul dualist, care toate sînt insulte la adresa Austriei, ca și-care între împregiurări analoge Maghiarii n'ar suferi nici odată; și în fața acestor evenimente dispozițiile din Austria nici de cum nu sînt simpatice către Maghiari, este ușor de închipuit. În raportul meu din urmă v'am împărtășit că s'a plănuit ținerea unui mare meeting, care avea să aibă un unic scop să protesteze sârbătoresc contra cultului kossuthist profesat de Maghiari. Nu a ajuns însă lucrul la arangierea acestei adunări, și anume din motivul, pentru-că partidul, între ai cărui conducători aparține Dr. Lueger, prin terorismul adversarilor este redus la imposibilitatea de a căpăta în Viena pentru adunările sale o sală mare, care să cuprindă mai multe mii de persoane. Era' cu o sală mică scopul urmărit nu se putea ajunge, căci era vorba de o manifestațiune care prin numărul cel mare al participanților avea să exercite o presiune morală într'o parte sau într'alta. De altă parte adunările mai mici ale partidului popular creștin, în care vorbesc deputații Dr. Lueger, Schneider și alții, totdeauna sînt folosite pentru a protesta contra influenței, care o exerciază Maghiarii nu numai asupra dezvoltării raporturilor din Ungaria, ci și asupra raporturilor din monarhia întregă.

Și într'o adunare ținută nu demult a vorbit Dr. Lueger, între altele numeroșilor ascultători, despre chestiunea naționalităților din Ungaria. Dr. Lueger și-a început expunerile amintind scandalul kossuthist din Ungaria și a condamnat cu cuvinte aspre cutezanța ce și pe-mit Maghiarii contra ne-maghiarilor din Ungaria și contra Austriei. Dr. Lueger a promis că în viitor va vorbi în fiecare ședință despre raporturile din Ungaria. Vedeți că națiunile asupra din Ungaria au în Austria amici credincioși, care voace să poarte alături cu ele lupta contra panmaghiarismului.

La 10 Octomvrie va avă loc în cercul I. al Vienei al-gerea complementară de deputat dietal în locul decedatului deputat liberal Dr. Herbst. V'am comunicat deja că la acest mandat a candidat Dr. Kronawetter, care se numește „democrat“, dar' este un om fără caracter, precum vi-l-am descris deja. Când un inamic crâncen al partidului liberal, căreia îi imputa cea mai grozavă corupție, venalitate, streberie, și pe care pentru notoriile ei legături cu băncile și bursa nici când nu o numia decât „Verwaltungsrathe-partei“, astăzi se silesc a câștiga un mandat de deputat cu ajutorul acestui partid. Partidul liberal, care la început din motive ușor de înțeles nici decum nu a întimplat cu simpatie candidatura acestui om, s'a văd în cele din urmă silit a o accepta, căci Dr. Kronawetter prin atitudinea sa contra partidului antisemit a devenit predilectul Ovreilor și al presei ovricesi, pe ai cărei redactori în periodul seu „democrat“ nu-i numia altcum, decât „Tintenyuden“. Dacă mai adaugem că acest om fantasează despre ideile revoluției franceze, că este cel mai însuflețit adorator al Maghiarilor, apoi avem icona caracterului

nobilului „democrat“ destul de clar înaintea noastră. Că învinge-va la alegere, încă nu este sigur. În persoana baronului de Wittinhoff-Schell, candidatul pus de partidul popular creștinesc, la tot cazul a câștigat un adversar periculos.

Epistolă deschisă. *)

Dlui procuror regesc

la Dobrițin.

Domnule procuror! Goana „patrioților“ maghiari și în special a zeloșilor procurori, între care te numeri și D-Ta, îndreptată contra țiaristilor nostri aici în Ungaria, în această țeară de model a libertății și iubirii de dreptate — după-cum le place „patrioților“ a o numi, a ajuns până acolo, încât aji celui-ce se însuflețesc pentru vre-o întreprindere ținătoare la dezvoltarea intelectuală a poporului nostru românesc, pe vre-un teren al jurnalisticii: nici că-i mai este permis a spera la o tîgnă și muncire neconturbată pe terenul activității sale din partea bravilor „patrioților“ maghiari, ci poate, ba trebuie înainte să fie pregătit la toate maltrătarile și în urmă la sârbătoreasca intrare în vre-o temniță de stat, care — trebuie să știe cu siguranță — că va fi coroana strălucitoare a ostentelilor sale.

Dar' surdilor să nu le vorbesc multe.

Pe cale jurnalistică luai la cunoștință că aji avut oarbă îndrăzneală a intenta proces de presă contra domnului Iustin Ardelean, redactorul foii umoristice „Vulturul“ din Oradea mare.

La citirea acestei sciri și reamintirea poeziei „antipatriotice“, — cum dîc „patrioții“ — din „Vulturul“, pentru care aji intentat procesul de presă, în revoltarea mea pentru această faptă și cum bucină jurnalele „patriotice“ încă la cererea cătorva universitari inamurati din Oradea, imi adusei aminte și de floarea literaturii umoristice unguresci, de versurile intitulate: „Az oláh tulsókhos“ din numerii 27 și 32 ai murdarului „Szajko“ din Arad, care nu lasă nevătmată nici ultima schinteie a bunului simț, chiar nici în cel mai decădūt hamal — cugetînd numai la el, — m'am simțit îndemnat a Vă adresa această scrisoare de interpelare dle procuror.

Presupunînd că Veți avă simț pentru dreptate și cu acela Veți judeca asupra obiectului, pentru a Vă face în aceasta și posibilă înlesnire Vă alătur în original și cele două poezii din chestiune, adică cea din „Szajko“ și cea imprecisuată din „Vulturul“ cu multă sfie-lă punînd nobilul „Vultur“ lîngă murdăria „patrioților maghiari“, exprimată în „Szajko“, menit pentru a Vă reprezenta nobleța în această specie de literatură.

Punîndu-Vă astfel în mână atît poezia din „Vulturul“ cât și murdăria din „Szajko“: puneți mîna pe piept și invocîndu-Vă în ajutor spiritul conștiinței, judecați între ele, ca să aflați: care e dreptul și care e păcătosul? Nobilul și infamul? Și care dintre aceste două merită procesul de presă?

Făcînd astfel, necondiționat Veți afla că intentarea procesului de presă la cererea unor necopți, contra dlui Iustin Ardelean este malfioasă și nemeritată atunci, când de murdăriile din „Szajko“ nici Vă genați.

Sau acestea sînt patriotisme? Rușinea întreg neamului Vostru sînt, dar' nu patriotism! Și în contra acestora nimenia dîntre vrednicii procurori nu intentează proces, — căci corb la corb nu scoate ochii! Aceasta-i dreptatea și libertatea de care ne bucurăm sub stăpînirea maghiară!

În fine o întrebare, Dle Procuror.

Dacă Vă faceți surd la glasul diavolesc și murdar al humoristicului vostru de „Szajko“, pentru-ce „Vulturului“ îi faceți proces de presă? Și dacă merită acesta, contra celuiia, care merită mult mai tare, pentru-ce nu intenteați?

Și acum dacă mai există în D-Voastră vre-o schinteie a simțului pentru dreptate: Vă aștept răspunsul.

Șiria, la 18 Septemvrie 1892.

Dr. Voniga.

CORESPONDENȚA

„TRIBUNEI“.

Șiria, 20 Septemvrie 1892.

(Șovinismul până la impertinență. — Sclăbiciunii asiatici ar mîncea carne de Romîn) om. — Romînii patriotici.) Despre aceste teme aș pute mult să vă scriu; conținînd însă tot atâtea fapte compromițtoare, scandaluoase și care cred sub demnitate omenească voui ra-

*) Această epistolă, scrisă în limba română dimpreună cu poeziile din chestiune, eu datul de 22 Septemvrie a c. am expedit-o și sub cuvert la adresa dlui procuror. D. V.

porta despre-ela în liniamente generale numai date-ură să nu rămână de tot ascunse și date uitării.

Șovinismul, această epidemie ce grasează în întreagă Ungaria și care a străbătut toate păturile sociale unguresci, încât aji nu aji familie neînfecțată de această boală urită și grețoasă, — îi face nebunii, îi face provocatori de scandal pe strade, — îi face într'adevăr să-și peară mințile.

Estă ce 'i-s'a întemplat domnului G. Barbul în Duminea de 18 Septemvrie a. c., pe când trecea pe stradă, pe lîngă șovinistul „patriot“ Török János, notar comun al Șiria-unguresc, petrecîndu-și băiatul seu de 4—5 ani la biserică. Răspunzînd domnul Barbul la toate întrebările băiatului seu românesc, și auzînd aceasta turbatul „patriot“, îl opri în loc și îl înfruntă pentru aceasta, dîcîndu-i că unguresc trebuie să vorbească cu băiatul. La ce domnul B. dîcîndu-i: „Aceasta îi este limba-mamă, și aceasta trebuie să o învețe înainte, — va învăța cea ungurescă — de va fi nevoit mai tîrziu“ — 'i a răspuns cu: „Akassza fel magdt vele együtt“.

Pe patrioții maghiari aji nu-i gonează nici fapte compromițtoare nici scandaluoase, și în șovinismul lor au ajuns până acolo, că nu mai au nici minte nici rușine.

Dia de 19 l. c. a fost o dî de bucurie generală bunilor „patrioților“ maghiari și „credincioșii“ suveranului lor Rege. Atunci au sârbat Ungurii în întreagă țeara a 90-a aniversare a sfîntului (pardon să nu profanăm epitetul) a rebelului dela Torino.

Multe nebunii vor fi făcut credincioșii Bunului nostru Monarch în preseara acestei dîle în țeara întreagă. Servească-le spre cinste căci demni sînt ei de ele.

Patrioții comunei noastre încă 'și-au împlinit această sftă datorie dela „kisiró“ până la „kisiró“.

Banchetul futra însemnătatea dîlei mari a fost dat la preotul catolic (născut și crescut Jidan) unde s'a s'arșit de către iubilanți totodată și actul sfințirii noiei case parociale.

A sosit seara și fiecare era în buna dispozițiune, când în corpore, de aici, merseră până la casină, unde protopretorul Kabbebo comînd cînă, la răspunsul ospetărilor, că el nu e preparat, ca o fi-ur strigă dîcîndu-i: 'N'ai sciut jughia vre-un Valah? Fiarole s'elbatice ar mîncea carne de om.

Această seară însemnată n'a putut trece ca cățiva Români (?) să nu profiteze de ocașione pentru a se arăta că și ei sînt „jó hazafiak“ și astfel să-și câștige vre-un merit ori laudă din partea Ungurilor (murdare instrumente pentru asemenea scopuri), lăsându-se chiar de-judecați și desconsiderați chiar și de străinii mai limpeți la creeri.

Învățătorii nostri I. Dobos I. Vanc în frunte cu notarul substituit comunal Vasilia Tatar sînt aceia, care în companie cu alți nedemni, nu s'au genat și n'au avut mustrare a sedă în cafenea, a asculta toate pronunțate pentru cel sârbătorit, a bē în onorea și sănătatea aceluiași mai mult, pe când fiarele s'elbatice protopretorul din casina învecinată, doria să mîncea carne de Romîn, au avut ânger de a striga: „Elyen Kossuth“ și a intona „Esk es karikára“. Trist adevăr.

Fulgerul.

Cu 1-a Octomvrie v. 1892

se începe

Abonament nou

la

„Tribuna“.

Abonamentele se fac cu multă lesnire atît în monarhie, cât și în România prin mandate postale (Posta-utalvány — Post-Anweisung.)

Se recomandă abonarea timpurie pentru regulata expediție a foii.

Domnii abonenți sînt rugați a ne comunica eventual prelungă localitatea unde se află și posta ultimă; ear' domnii abonați vechi spre ușurare pot lipi pe mandatul postal adresa tipărită dela fășile, în care li-s'a trimis țiarul până acum.

Administrațiunea țiarului

„Tribuna“.

CRONICĂ

Distincțiuni. „Budapesti Közlöny” publică deciziunea Prealaltă prin care M. Sa a conferit crucea de comptur al „Ordinului Leopoldin” secretarului de stat în ministerul de justiție Dr. Stefan Teleszky, în semn de recunoștință pentru meritele sale câștigate în serviciul statului, mai departe fostul president al tablei reg. din Budapesta Carol Vajkay, din incidentul pensionării sale.

Reprezentant guvernial pentru școalele medii gr-or. din Brașov și Brad pe anul școlar 1892/3 a fost numit inspectorul-suprem de școale din Sibiu dl Iosif Elischer.

Constituire. Societatea de lectură „Andrei Șaguna” s-a constituit în ședința ținută la 13 Septembrie st. v. sub președintele onor. domn director seminarial Ioan Hannia pentru anul școlastic 1892/3 în modul următor: de președinte al societății s'a proclamat dl profesor seminarial Dr. D. P. Barcianu; de vicepreședinte al societății și președinte al comitetului s'a ales Ioan I. Georgea, cleric curs. III.; archivar și notar al corespondențelor Candin C. Suciu, cl. curs. III.; redactor al foii „Musă” Ioan Conora, cl. curs. III.; controlor George Lupu, cl. curs. III.; secretar și notar al ședințelor Ilariu Chendi, cl. curs. III.; bibliotecar Ioan Schiopu, cl. curs. II.; cassar Alexandru Herlea, cl. curs. I.; vicebibliotecar Nicolae Patachi, pedagog curs. I.; membri în comitet: George Tatar, cl. curs. III.; Teofil Holerga, cl. curs. III.; Iacob Șteflea și Mihail Candra, clerici curs. II.; Nicolae Albu și Ioan Toma, clerici curs. I.; Ioan Meșian, ped. curs. III. și Simeon Henegar, ped. curs. II.

Iubileul „Reuniunii sodalilor români”. Prin expoziția sa industrială această zeoală reuniune și-a introdus sărbătorile jubileului de 25 de ani ai existenței sale. Duminică viitoare, cu prilegiul distribuției premiilor între exponenți, presidential reuniunii, dl asesor consistorial N. Cristea, va ține un discurs festiv despre cei douăzeci și cinci de ani de activitate ai reuniunii. În seara precedentă, adică Sâmbătă, va fi conform programului publicat ieri, un concert urmat de dans în sala dela „Gesellschaftshaus”. Această petrecere promise a reuși foarte frumos. Corul reuniunii, care numără circa 40 de membri, a primit binevoitorul sprigin al mai multor clerici și onorificul concurs al binecunoscutului baritonist din „România de cântări” dl N. Dămian, așa că programul promise a fi un eveniment musical, care merită toată atențiunea publicului. Aceasta mai ales, că comitetul arangiator, care nu a cruțat nici o jertfă pentru a asigura reușita cât de splendidă a petrecerii, a angajat atât pentru concert cât și pentru dans capela orășenească, care a promis a-și da toată atențiunea, ca să dezbuteze cu un program cât se poate de frumos și de românesc. Șirul festivităților îl va încheia o masă comună (fără cuvinte plătite) care va avea loc între sunetele muzicii în sala expoziției (Pavilionul de sticlă din „Hermannsgarten”) Duminică la orele 7. Sperăm că toate aceste festivități vor întruni în număr cât se poate de mare pe cultivatorii, amicii și binevoitorii industriei române.

Reprezentare de binefacere. În decursul acestei luni se va da, la îndemnul soției FML-lui baron de Pach, în textul orășenească din loc o reprezentare de diletanți, al cărei produs va fi destinat pentru ajutoarea nenorociților prin foc din comuna Tur-nisor. După-cum sântem informați, comandantul de corp baron Szveteney a conves în mod excepțional ca la această reprezentare să poată primi roluri și oficeri ces. și reg.

„Victoria” din Arad ocupă teren! Cu bucurie înregistrăm această veste dela frații nostri din Arad. Abia de câțiva ani înființat cu un capital de 100.000 fl. institutul „Victoria” simte necesitatea de a-și înmulți capitalul de acții cu încă atâta. Direcțiunea a luat bărbăteasca hotărîre a face pașii necesari pentru-ca în cel mai scurt timp posibil să emită prospectele pentru subscrierea a unei noue emisiuni de acții în preț de 100.000 fl. împărțit în 1000 de acții à 100 fl. Care cunoaște bogăția provinciei românești a Aradului și care cunoaște probitatea de caracter a bărbatilor care stau în fruntea institutului „Victoria”, nu se va îndoi nici pe un moment că noua emisiune va fi tot așa de sigur și de repede plasată ca emisiunea primă, când o mulțime de acții au trebuit reduse fiind prea mare imbulzeala. Acum la noua emisiune vor alerga toți cei-ce atunci n'au mai putut că-păta acțiile și afară de ei toți aceia care cunoscând scrupuloasă administrație, au căpătat încredere în institut. Observăm că institutul „Victoria” are deja peste 500.000 florini depuner, acțiile vechi au crescut mult în valoare, ear' de vîndut nu se mai găsec. Cine voese deci să sibă din noua emisiune de acți, care vor fi de aceeași valoare cu acțiile vechi, nu putem din destul să-i recomandăm să grăbească a-și le procura. Bani mai siguri ca cei elocați în acțiile „Victoriei” nu cunoascem. Sînt bani românești puși spre folosința Românilor. „Ale tale dintr'ale tale!” Dorim „Victoriei” o nouă victorie!

Scire desmintită. În timpul din urmă s'a fost răspîdit școala că ministru ungar pelîngă persoana M. Sale în locul lui Szögyény-Marich va fi numit vicepreședintele partidului liberal maghiar baronul Carol Huszár. După-cum anunță acum foile maghiare, școala aceasta se declară din parte competentă de neadeverită.

Cas de moarte. Din Viena se anunță înecarea din viață a statisticianului Brachelli.

Arestare. O telegramă din Timișoara anunță că acolo a fost arestat de curînd perceptorul de vamă Nicolau Precz în momentul când comanda în o tipografie din suburbii mai multe mii de bilete de vamă spre scopuri frauduloase.

Holera în Budapesta. Foile din Budapesta ce ni-au sosit astăzi anunță că până acum au fost primiți ou total în spitalul de barace de acolo 104 bolnavi de holera, din care 36 au murit ear' 6 au părăsit spitalul sănătoși.

Un principe nebun. Se anunță din Viena că palatul princesei Clementina de Coburg, în Viena, a tot la 3 c. teatrul unei scene care a produs cea mai mare senzație. Principele Petru de Coburg, fiul mai bătrîn al principelui August de Coburg, a fost apucat de alienație și a încercat să se arunce jos din fereastra catului al patrulea al locuinței sale. Din fericire a putut fi împedecat la vreme și scăpat.

Noul Lordmayor al Londrei. O telegramă din Londra anunță că Lordmayor al Londrei pentru perioada de un an, dela 9 Noembrie 1892 până la 9 Noembrie 1893, a fost ales Aldermann Knill. Această alegere e obiectul unor discuțiuni vii, deoarece Knill, care e catolic, persistă pe lângă aceea ca duhovnicul seu de casă să fie un preot catolic, mai departe că el nu voese a participa la serviciul divin ce se celebrează cu prilegiul ocaziunilor festive în biserică protestantă și la care municipalitatea participă oficial.

Explosiune de bombă. Înaintea consulatului spaniol din Genova a explodat la 3 c. o bombă. Bomba a fost umplută cu iarbă de pușcă ordinară și a făcut puțină pagubă. Făptuitorii sînt necunoscuți.

Din public.*
Dare de seamă.

Pentru petrecerea de vară, arangiată în 27 August n. c. la Căminel (Zarand), de inteligența română din „Țeara-Băiței” în favorul „Reuniunii femeilor române din com. Hunedoarei” au încurs 91 fl. 50 cr. S'au cheltuit 45 fl. 22 cr. A rămas venit curat 46 fl. 28 cruceri.

Suma de 46 fl. 28 cr. s'a trimis d-nei Ecaterina Dreghici, președinta reuniunii, pentru destinațiunea sa.

Contribuiri benevole au încurs seara la casa dela următorii p. t. domni: Dr. Silviu Moldovan, adv. 2 fl.; Ilie Piso, preot 50 cr.; Dimitriu Moldovan, adj. not. 1 fl.; George Moldovan, not. 50 cr.; Petru Mihaș, preot 50 cr.; Dr. Cornel Moldovan, medic 1 fl.; Ioan Erdélyi, ofician de mine 50 cr.; Petru Mihoc, proprietar 50 cr.; Vogel, director de mine 3 fl. 50 cr.; G. Geissel, ofician de mine 50 cr.; Lazar Perian, jude com. 50 cr.; Ioan Ioanovici, preot 50 cr.; L. Valentin, comerciant 50 cr.; Niessen, director de mine 50 cr. și d-na Robinin 50 cr. După petrecere au mai încurs dela următoarele p. t. doamne: Aurelia Damian 2 fl.; Amalia Albu 2 fl.; Eugenia Dr. Opriș 1 fl.; Iulia Fugăță 2 fl.; și dela următorii p. t. domni: Inocențiu Bogdan, teolog abs. 1 fl.; George Bar doși, magistru postal 4 fl.; Petru Stoica, învățtor 50 cr.

Comitetul arangiator exprimă și pe calea aceasta mulțumită marinoșilor p. t. domni contribuenți.

Băița, Septembrie 1892.
Pentru comitet:
Dr. Ioan Radu.

* Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta redacția nu primesce răspunderea.

SERVICIUL TELEGRAFIC
al „TRIBUNEI”.

Budapesta, 6 Octomvrie n. De alaltăieri dela miezul nopții până ieri la miezul nopții au fost primiți în spital 40 bolnavi de holera, au murit și au părăsit spitalul sănătoși 14. Numărul total al bolnavilor e de 73. Adu-nările de controlă în Budapesta nu se vor ține în anul acesta. În cele mai multe orașe din provincie s'a ordonat ca călătorii ce vin peste Budapesta să fie supuși unei observații medicale de 5 zile. După rapoartele oficioase publicate de foaia oficială la 2 l. c. au fost 18 îmbolnăviri și 6 casuri de moarte, la 3 l. c. 31 îmbolnăviri și 9 casuri de moarte, la 4 l. c. 34 îmbolnăviri și 8 casuri de moarte. În Soroksár și Tolna încă s'a ivit 1 cas de holera.

După „Magyar Újság”, e probabil că împăratul Germaniei va însoți pe Monarchul nostru la 11 c. la Budapesta.

Bibliografie.

A apărut:
Cavinte de aur sau Invătățuri înțelepte, date de un părinte fiului seu din operele lui I. H. Campe. Tradus în limba română de Ioan Sonea, preot gr-cat. în Seplac. Cu permisiunea prea ven. ordinariat. Gherla, 1892, tipografia diecesană.

A apărut:
„Elemente de Geometrie” pentru anii din urmă ai școalei populare, pentru școale civile, cursuri de repetiție și de adulti etc. De Dometiu Dogariu și Ioan Darius. Cu numeroase ilustrațiuni. Editura librăriei Nicolae I. Ciureu, Brașov. Prețul 20 cr.

A apărut:
„Geografie” pentru institutele pedagogice și școalele secundare după H. Guthe-Wagner de Patriciu Drăgălina, profesor la institutul pedagogic diecesan din Caransebeș. Tomul I.: Geografia fizică și descrierea continentelor Australia, America, Africa și Asia. Prețul 1 fl. Caransebeș, 1892. Editura autorului.

În editura Ralian și Ignat Samitca din Craiova a apărut:

Dicționar latin român, cules după cei mai buni autori, de dl Dem. I. Popilianu, licențiat în litere și filosofie, profesor de limba română și latină la liceul Carol I. din Craiova. Prețul unui volum este de 8 lei.

A apărut:
Veacul al XVII-lea Limba și Literatura română. De Constantin Pop. Galați, tipografia I. Scheuk, 1892.

A apărut:
Darea de seamă asupra mersului societății și școalei normale și primare pe anul 1891/2. București, 1892, tipografia „Cărților bisericesci”.

Extrase din foi bisericesci și școlastice.

Posturi vacante:
— În protopresbiteratul Cetății-de-peatră (archidieceasă) sînt de a se ocupa următoarele posturi de învățatori:

- Fînteșul-mare cu salariu de 200 fl., curțir și lemne.
  - Văleni cu salariu de 170 fl., curțir și lemne.
  - Cărpiniș cu salariu de 50-fl., curțir și lemne.
  - Ciocotiș cu salariu de 100 fl., curțir și lemne.
  - Fănațe cu salariu anual de 120 fl. și lemne.
- Petițiunile sînt a se subțerne până în 22 Octomvrie v. a. c. oficiului protopresbiterat gr-or. al Cetății-de-peatră în Cărpiniș.

LOTERIE.

Tragerea din 5 Oct. st. n.
Sibiu: 88 18 60 27 24

Călendarul zilei.

25 Septembrie (7 Octomvrie) 1892.
Iulian: Eufrosina.
Gregorian: Amalia Charit.
Soarele: răsare 5.33, apune 4.50.

Buletin meteorologic.

Sibiu, 6 Octomvrie n. 7 oare dimineața.

Prostiune atmosfer. în mm. (Mediul lunar 727.4)	Temperatura după Oculul	Maximul și minimul de temperatură	Direcțiia vântului
Observată	Diferența din prețiuș		
725.1	-1.5	+11.8 +22.0 +10.4	SO

Din țeară 3 Oct. n. 7 oare dimineața.

Stațiunile	Presiune atmosfer. în mm.	Temperatura Celsius	Vântul direcțiia	țaria
Budapesta	767	+15.2	N	1
Sătmar	760	+17.4	S	1
Cluj	758	+15.2	O	1
Orșova	—	+13.2	O	1
Arad	758	+15.9	SO	4
Panciova	759	+17.2	S	1

Sosiți în Sibiu.

La 6 Octomvrie n.
Hotel „Neurhrer”. Gull, primar orașului, din Sighișoara. Sabini, preot, din Bratui. Teutsch, comerciant, din Făgăraș. Heinburg, Weil și Rosenfeld, comercianți, din Viena.
Hotel „Meltzer”. H. Dimitrie, din București. Sebesteny, din Cluj. Abend, din Aind. Maximilian preot din Brașov. Gohn, din Orștie. Fischer, comerciant, din Kaschau.
Hotel „Haberman”. H. Gross și Gross, comercianți, din Cărtășoara. Lemek, din Viena. O. Delapina, din Timișoara.

Economie.

Venitele impositului pe spirit în Ungaria s'au urcat în Maiu a. c. la 2,444.551 fl. 70 cr., ear' în campania dela 1 Septembrie 1891 până la finea lui Maiu a. c. la 2,934.811 fl. 15 cr.

Oprirea importului de vite în Bucovina. După o incunoștințare a locotenenței din Bucovina, importul și transitul vitelor din comitatele transilvănene în Bucovina s'a oprit după-ce în districtele mărginașe grasează boala de gură și de unghii.

Buletin agricol. „Pester Lloyd” aduce, pentru timpul dela 18 Septembrie până în 1 Octomvrie n., următorul buletin agricol:

Timpul a fost și în cele două săptămâni mai din urmă uscat, cald și numai pe alocurea a cădut ploaie. Culesul porumbului s'a isprăvit prin multe locuri și decurge încă pe alocurea. Cu excepția regiunilor din partea dreaptă a Dunării și a unei părți din unghiul dintre Tisa și Murăș, unde rezultatul a trecut peste mediocritate, recolta porumbului se poate semna ca slabă de mijloc. Căratul cartofilor se va termina acum. Pe ic-țoale produsul a fost bun, în general însă recolta atât ca calitate cât și ca cantitate lasă încă mult de dorit. Starea napilor de nutreț și de zahăr în partea din stînga Dunării și prin părțile din dreapta și stînga Tisei, precum și în unele comitate din Transilvania, s'a îndreptat, cei drept, dar' cu toate aceste se poate spera numai o recoltă mediocră. Culesul tutunului s'a isprăvit, foile sînt sănătoase și și produsul cantitativ e multumitor. Culesul viilor s'a început în toată țeara; viile care au avut roadă deajuns dau un must de o calitate bună, în privința cantitativă însă produsul e neînsemnat. Sămănătura de toamnă s'a terminat aproape pretutindeni.

Transportul de porumb pe căile fer. ung. Direcțiunea căilor fer. reg. ung. aduce la cunoștința celor interesați că dela 15 Octomvrie n. a. c. începînd până la o eventuală revocare, dar' cel mult până la finea lui Februarie anul viitor transporturile de porumb nou desfăcut, în saci sau în grămeți, vor fi expediate înaintea tuturor celorlalte mărfuri.

Furnisare. Camera de comerț din Brașov vestese că în birourul aceleia se poate vedea o publicațiune despre furnisarea de diferit material pentru căile ferate.

Pretul mărfurilor.

Plata din Făgăraș, 3 Oct. n. Grâu hectolitru fl. 4.90 până 5.25; grâu mestecat fl. 4.50 până 4.80 sêcară fl. 3.50 până fl. 3.70; orș fl. 2. — până fl. 2.50; orș fl. 1.90 până fl. 2.10; cucuruz fl. 3.50 până fl. 3.80; mazăre fl. 7.— până fl. 8.— fasole fl. 3.50 până fl. 3.75; linte fl. — până fl. 9.—; sîmîntă de căneapă fl. 4.— până fl. 5.— sîmîntă de in fl. 9.— 10.—; cartofi fl. 1.— până fl. 1.25; mălaiul fl. 8.— până fl. 9.—; sêu brut 100 chilogrami fl. 22.— până fl. 24.—; lumini de sêu turnate fl. 41.— până fl. 42, unsoare de porc 100 chl. fl. 65.— până fl. 66.—; almiuș 100 chilo fl. 50 până fl. 55.—; sâpun 100 buc. fl. 20.— fl. 24.—; căneapă fl. 30.— până fl. 35.—; fîn fl. 1.40 până fl. 1.60 carne de vită chilo 48.50 cr.; carnea de vită 44 până 48 cr.; carnea de porc 44.— până 49.—; carnea de berbec — până 32.—; ouș 5 cu 10 cr

Tirgul de rîmătur în Steinbrunn, la 2 Octomvrie n. s'au notat: ungurești bătrîni grei — cr. până — cr., ungurești grei tineri 45.— cr. până 45 1/2 cr. de mijloc — cr. până — cr., ușori 47.— cr. până 48.— cr., mărță țerănească grea — cr. până — cr., de mijloc 44 1/2 cr. până 45 1/2 cr. ușor 46.— cr. până 47.— cr., românești, de Hakony, grei — cr. până — cr., transito grei — cr. până — cr., transito de mijloc — cr., până — cr., transito ușori — cr. până — cr. transito sêrbesci grei 41 cr. până 41 1/2 cr. transito de mijloc 45 1/2 cr. până 45 cr., transito ușori 45.— cr. până 46.— cr.

Dr. Sterie N. Ciureu,

IX, Pelikangasse nr. 10, Viena.
Consultațiuni cu celebritățile medicale și cu specialiștii dela facultatea de medicină din Viena. [2769] 85
Consultațiuni și prin corespondență.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 4 Oct. n. 1892.

Grâu	Calitatea	Prețul per 100 chilogr.	Calitatea	Prețul per 100 chilo
	per hect.	șau	per hect.	șau
Grâu	74	—	75	7.25 7.35
Grâu dela Tisa	74	—	75	7.85 7.45
Grâu „Posta”	74	—	75	7.50 7.40
Grâu de Alba-Reg.	74	—	75	7.50 7.40
„Baoca”	74	—	75	7.85 7.48
Grâu ung. de Nord	74	—	75	—

Sêcară, o-1 ori sau-	Setai	Calitatea per hect.	Prețul per 100 chilogr. dela	șau
Sêcară	Nutreț	70-72	6.45	6.70
Orș	de vîn	80-82	5.30	5.50
	de bere	84-86	5.70	6.20
Orș	—	89-41	5.55	5.85
Cucuruz (porumb)	bănt.	75	4.85	4.90
Meiu	de alt soi	78	4.80	4.85
Hrișcă	—	—	11.20	11.50

Grâu	de toam.	7.41	7.48
Cucuruz	Sept.-Oct.	7.81	7.88
Orș	Maiu-Iun.	4.81	4.88
	de primă.	5.11	5.18
	Aug.-Sept.	5.64	5.66

Prostiune diverse	Setai	Cura:
		șau
Sam. de trif.	Lucernă ungurească	42.- 46
	roșie	52.- 56
Oleu de rap.	rafinat	81.- 82
Uz. de porc	dela Posta	51.50 52.-
	dela țeară	—
Almiuș	svîntat	48.50 44
	sfîntat	52.50 58
Orș	—	36.- 38
Prune	—	—
Lictar	slavon, nou	—
	băntănesc	20.- 20.50
Miere	brat	—
	galbînă străcurată	—
Ușor	de Rosenau	140. 141.
Spirit	brut	16.- 16.50
	Drojdiute de spirit	19.- 19.50

Cursul pieței din Sibiu.

Din 8 Octomvrie n. 1892.
Hărto-moară română . . . Camp. 9.45 vînd. 9.52
Lire turcești . . . . . 10.80 „ 10.70
Imperiali . . . . . 9.60 „ 9.70
Ruble rusești . . . . . 1.17 „ 1.18

Bursa de Budapesta.

Din 4 Oct. 1892

Renta de aur ung. 6%	—
„ 4%	112.85
„ hărto 5%	100.00
Imprumutul căilor ferate ung.	120.80
Amortizarea datoriei căilor ferate de Oct. aug. (1-a emisiune)	117.50
Amortizarea datoriei căilor ferate de Oct. aug. (2-a emisiune)	100.25
Bonuri rurale ung.	94.50
„ croato-slavone	95
Obligațiunile desp. regalilor	100.—
Imprumut cu premiu ung.	144.80
Losuri pentru regulariza Tisei și Seghedin	—
Renta de hărto austriacă	98.60
„ de aur austriacă	96.20
„ de argint austriacă	114.—
Losurile austriace din 1860	161.—
Acțiunile băncii austro-ungare	990.—
„ de credit ung.	367.25
„ „ „ austr.	311.80
Societăți fondare ale institut. de cred și economi	—
„ Albina”	101.—
Argintul	—
Galbeni împărătesci	5.67
Napoleon-d'ori	9.50
Mărca 100 imp. germane	58.70
Londra 10 Livres sterlingi	119.65

Bursa de Viena.

Din 4 Oct. n. 1892.

Renta de aur ung. 6%	—
„ 4%	112.40
„ hărto 5%	100.40
Imprumutul căilor ferate ung.	120.10
Amortizarea datoriei căilor ferate de Oct. aug. (1-a emisiune)	118.—
Amortizarea datoriei căilor ferate de Oct. aug. (2-a emisiune)	100.10
Bonuri rurale ung.	94.—
„ croato-slavone	105.—
Imprumut cu premiu ung.	145.—
Losuri pentru regulariza Tisei și Seghedin	—
Renta de hărto austriacă	98.50
„ de aur austriacă	96.25
„ de argint austriacă	115.05
Losuri austr. din 1860	140.60
Acțiunile băncii austro-ungare	1003.—
„ de credit ung.	367.50
„ „ „ austr.	312.25
Argintul	—
Galbeni împărătesci	5.65
Napoleon-d'ori	9.51
Mărca 100 imp. germane	58.75
Londra 10 Livres sterlingi	120.—

Bursa de București.

Din 20 Sept. st. v. — 4 oare p. m.

Casa	Vitim
Renta rom. per 1875 5%	99.25
Renta română amort. 5%	97
(Schuldverschreib.)	—
Oblig. de stat. C. F. R. 6%	101.50
Renta rom. (Rar. conv.) 6%	278.—
Imprumutul municipal 5%	—
Sursuri func. rurale 7%	98.—
Sursuri func. rurale 5%	104.50
Idem urbane 7%	102.—
„ 5%	98.—
„ 5%	—
Banca Nat. (600 lei vîr. intr.)	1878
Soc. Dacia-Rom. (250 lei vîr.)	393
Soc. de Asig. Nat. (200 lei vîr.)	410
Soc. rom. de reasig.	101
Soc. r. de con. (250 lei vîr.)	—
Oblig. Căsușii Pensionilor	—
Agio	—
„ Nehim	—
Londra 3 luni	—
„ cek	—
Berlin 3 luni	—
„ cek	—
Paris 3 luni	—
„ cek	—
Viena	—
Agio	—

Pentru redacțiune responsabile: Andreiu Baltes.

